

گزیده بهترین آثار جابر بن حیان در کیمیاگری

ترجمه و تألیف:

دکتر محمد رضا توکلی صدر



انتشارات معین



سرشناسه	: کلی، جابری، محمدرضا، ۱۳۲۵- Saberi Tavakoli, Mohammadreza
عنوان قراردادی	: جابر بن حیان: عالم الکیمیا، فارسی، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	: گزیده بهت بن آثار جابر بن حیان در کیمیاگری / محمدرضا توکل صبر و راستار زهره افتخاری.
مشخصات نشر	: تهران: معین، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۱۶۶ص؛ ۱/۵ x ۱/۵ س.م
شابک	: 964-165-153-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
موضوع	: جابر بن حیان، ۱۲۰-۱۹۸ق.
موضوع	: جابر بن حیان، ۱۲۰-۱۹۸ق. - سمد و غسد
موضوع	: جابر بن حیان، ۱۲۰-۱۹۸ق. -- کتابت علمی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ت۹ ج۲ / QD۲۲
رده بندی دیویی	: ۵۴۰/۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۸۵۳۸۵



مهری دانشگاه تهران، فخر رازی، فاتحی داریان، پلاک ۳،

تلفن: ۹۲۰ ۶۶۴۰۵ و ۶۶۹۷۷۳۷۲ صندوق پستی ۷۷۵-۱۳۱۴۵

www.moin-publisher.com

info@moin-publisher.co

برای دریافت کاتالوگ کتاب انتشارات، به کانال تلگرام ما بپیوندید.

https://telegram.me/moin_publisher

مجموعه کتاب توکلی صابری

گزیده بهترین آثار چاپی جهان در کیمیاگری

چاپ ۱۳۹۲

شمارگان: ۵۰ نسخه

ویراستار: زهره افتخاری

چاپ و صحافی: دیبارت

تمامی حقوق این اثر برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

تلفن مرکز فروش: ۶۶۴۱۴۲۳۰ - ۶۶۹۶۱۴۹۵

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مندرجات

دیباجه..... ۷

بخش اول : زندگى، نامه جابر بن حيان ۹

کتابه ی جابر بن حيان ۱۶

کیمیاگری ۲۷

کیمیاگری و شیمی ۳۷

سهم جابر در پیشرفت شیمی ۴۰

نظریه جابر در مورد ذره‌ای بودن مایعات ۴۶

نظریه جابر در مورد تشکیل فلزات ۴۸

منابع ۵۴

بخش دوم : گزیده بهترین آثار جابر بن حيان در کیمیاگری ۸۵

کتاب کوره‌ها ۵۷

تحقیق یا جستجوی کمال ۸۵

کشف حقیقت یا کمال ۱۰۳

هک الاستار..... ۱۳۱

واژه‌نامه کیمیاگری انگلیسی به فارسی..... ۱۳۵

واژه‌نامه کیمیاگری فارسی به انگلیسی..... ۱۵۳

www.ketab.ir

دیباچه

کتابی که در دسترس قرار گرفته، گزیده‌ای از بهترین آثار جابر بن حیان در کیمیاگری است که از کتاب «کیمیای او» انتخاب شده است. این کتاب شامل مجموعه رساله‌های التنو، التفتیق و بحث عن الکمال، رأس الکمال، کشف الحقیقه، و هنک استار است که در سال ۱۵۴۵ توسط ریچارد راسل از زبان عربی به زبان لاتین ترجمه و در شهر برن سوئیس منتشر شده است. متن انگلیسی این کتاب در سال ۱۶۱۰ میلادی از روی متن لاتین آن توسط ریچارد راسل، ترجمه و در لندن منتشر شده است.

جابر بن حیان یکی از شخصیت‌های مشهور جهان اسلام است که درباره‌ی او و کارهایش کم می‌دانیم. نویسنده، ترجمه‌ی این کتاب را برای معرفی چهره واقعی جابر بن حیان لازم می‌داند. برای آشنایی بیشتر خواننده با جابر بن حیان، زندگی‌نامه او را همراه با مختصری درباره کیمیاگری و واژه‌نامه‌ای در مورد اصطلاحات کیمیاگری به کتاب افزوده‌ایم تا درک متن نوشته‌های جابر بن حیان و ترجمه آنها را آسان‌تر

سازد.

از آن جا که این کتاب از متن انگلیسی ترجمه شده است، مترجم برای یافتن زبان کیمیاگری جابر، بسیاری از واژه‌ها و عبارات آن را به عربی ترجمه کرده تا متن فارسی به متن عربی نزدیک‌تر شود. به ویژه آن که در حدود پنج سده از ترجمه متن عربی به لاتین و در حدود سه سده از ترجمه متن لاتین به متن انگلیسی گذشته است و نه تنها املا بعضی از واژه‌های عربی و انگلیسی تغییر کرده، بلکه معنای بعضی از واژها نیز در هر دو زبان تغییر یافته است و این نکته کار ترجمه‌ی چنین متنی دشوارتر می‌سازد، به ویژه آن که هم در متن انگلیسی و هم در متن عربی خط‌های املایی و انشایی دیده می‌شود. مطالب میان کروشه [] از آن این نویسنده است که برای روشن کردن جمله اضافه شده است.

امیدوارم که این کتاب آغاز پژوهش‌های بیشتری در مورد جابر بن حیان و ترجمه کتاب‌های دیگر او باشد که این کار به روشن ساختن بخشی از تاریخ علم در ایران و جهان اسلام کمک زیادی می‌کند.

محمّد رضا حکلی صابری